

Chương trình Ngôn ngữ và Khả năng nói dành cho Trẻ mẫu giáo của Tỉnh bang Ontario

Chương trình Ngôn ngữ và Khả năng nói dành cho Trẻ mẫu giáo của Tỉnh bang Ontario cung cấp các dịch vụ cho trẻ em từ sơ sinh đến khi chúng bắt đầu đi học. Việc kiểm tra và hàng loạt các dịch vụ điều trị đang được nỗ lực cung cấp tới gần nơi ở của các em và các gia đình trên khắp các tỉnh ở nhiều cộng đồng khác nhau.

Nếu quý vị có những lo lắng về khả năng nói và các kỹ năng ngôn ngữ của con quý vị, quý vị có thể nhận sự giúp đỡ từ Chương trình Ngôn ngữ và Khả năng nói dành cho Trẻ mẫu giáo. Đội ngũ nhân viên của chương trình có thể hướng dẫn quý vị cách giúp đỡ phát triển khả năng giao tiếp của con quý vị, nhằm giúp trẻ có cơ hội tốt nhất để phát triển khả năng giao tiếp lành mạnh.

Chương trình Ngôn ngữ và Khả năng nói dành cho Trẻ mẫu giáo của Tỉnh bang Ontario cung cấp các dịch vụ miễn phí cho quý vị và không yêu cầu phải có giấy giới thiệu từ bác sĩ.

Giúp đỡ không bao giờ là quá sớm.

Để biết thêm thông tin, hãy liên hệ với Chương trình Ngôn ngữ và Khả năng nói dành cho Trẻ mẫu giáo gần nơi quý vị ở, hoặc gọi cho Chính quyền Tỉnh bang Ontario INFOLine theo số điện thoại được liệt kê dưới đây.

Để biết thêm thông tin, hãy liên hệ:

Chính quyền Tỉnh bang Ontario
INFOLine: số điện thoại miễn phí
1-866-821-7770
Điện thoại tiếp âm 1-800-387-5559
www.children.gov.on.ca

CHƯƠNG TRÌNH NGÔN NGỮ VÀ KHẢ NĂNG NÓI DÀNH CHO TRẺ MẪU GIÁO (PRESCHOOL SPEECH AND LANGUAGE PROGRAM)

Các kỹ năng ngôn ngữ và khả năng nói của con quý vị từ sơ sinh đến 30 tháng tuổi

Ngay từ khi mới chào đời, trẻ em đã bắt đầu giao tiếp. Từ rất sớm, trẻ học cách hiểu được những gì quý vị đang nói và tự mình phát ra các âm thanh. Trẻ đang bắt đầu phát triển khả năng nói và các kỹ năng ngôn ngữ để chúng có thể kết bạn và học cách đọc, và sau này, thành công trong học tập và trong cuộc sống. Những kỹ năng giao tiếp rất quan trọng đối với sự thành công trong tương lai của trẻ.

Cứ khoảng 10 trẻ thì có một em phải cần đến sự giúp đỡ để phát triển khả năng nói và các kỹ năng ngôn ngữ bình thường. Nếu không được giúp đỡ, trẻ sẽ rất vất vả khi nghe và nói chuyện, chật vật khi học đọc và rất khó khăn khi chơi với những đứa trẻ khác.

Những Mốc Phát triển Quan trọng

Những mốc phát triển quan trọng này cho quý vị biết một số kỹ năng đánh dấu sự tiến bộ của trẻ nhỏ khi chúng học cách giao tiếp. Cuốn sách cũng mang đến một số hướng dẫn để quý vị có thể giúp con quý vị phát triển mạnh khả năng nói và những kỹ năng ngôn ngữ.

Đến 6 tháng tuổi

- quay người về phía phát ra tiếng động
- giật mình phản ứng với những tiếng ồn lớn và bất thình lình
- khóc khác nhau khi có nhu cầu khác nhau - Con đói, Con mệt
- theo dõi khuôn mặt quý vị khi quý vị nói chuyện
- mim cười và cười đùa khi thấy quý vị mim cười và cười đùa với bé
- bắt chước tiếng ho hoặc những âm thanh khác - à, ờ, há

Đến 9 tháng tuổi

- bé phản ứng khi thấy ai gọi tên mình
- phản ứng khi nghe thấy chuông điện thoại hay tiếng gõ cửa
- hiểu khi bị nói là “không”
- đòi những gì bé muốn qua những cử chỉ, chẳng hạn như, vươn tay để được bế
- chơi những trò chơi thông dụng với quý vị, ví dụ như chơi ú oà
- thích thú khi mọi người vây quanh
- bi bô và lặp đi lặp lại các âm thanh - babababa, duhduhduh

Đến 12 tháng tuổi

- làm theo những hướng dẫn một bước đơn giản - “ngồi xuống”
- nhìn xung quanh phòng tìm những thứ quý vị đang chỉ
- thường xuyên sử dụng ba đến năm từ
- sử dụng cử chỉ để giao tiếp - vẫy tay “tạm biệt”, lắc đầu “không”
- thu hút sự chú ý của quý vị bằng cách dùng những tiếng động, cử chỉ và chỉ tay khi nhìn vào mắt quý vị
- mang những món đồ chơi tới khoe với quý vị
- “biểu diễn” để được chú ý và khen tặng
- kết hợp nhiều âm thanh như thể đang nói chuyện - abada baduh abee
- thể hiện sự quan tâm thích thú vào những cuốn sách có hình ảnh

Luôn nhớ, các bé thích thú khi quý vị:

- Cúi xuống thấp để bé có thể nhìn thấy khuôn mặt của quý vị. Việc này cho các bé biết rằng quý vị quan tâm tới những gì bé đang làm và đang nói. Điều đó giúp bé tương tác với quý vị dễ dàng hơn.
- Hãy lặp lại âm thanh mà bé tạo ra. Các bé thích tạo ra những âm thanh và thích thú khi thấy quý vị bắt chước làm đi làm lại.
- Hãy hát và cười đùa, đặc biệt khi quý vị cho bé ăn, tắm hoặc thay đồ cho bé. Luôn nhớ nói chuyện với con quý vị suốt ngày về những thứ mà quý vị làm và nhìn thấy - “Mẹ đang mặc mặc áo khoác”, “Đó là chiếc xe tải to”
- Hãy nói với các bé tên của các đồ vật khi bé đang nhìn và chơi với chúng. Các bé thích khám phá và học hỏi những điều mới mẻ và thích được nghe gọi tên các thứ.

Đến 18 tháng tuổi

- hiểu các khái niệm “trong và ngoài”, “tắt và mở”
- chỉ vào một vài bộ phận của cơ thể khi được hỏi
- sử dụng thường xuyên ít nhất 20 từ
- đáp lại bằng lời nói hoặc cử chỉ đối với những câu hỏi đơn giản - “Gấu bông đâu nhỉ?”, “Cái gì thế nhỉ?”
- chơi giả vờ với các đồ chơi - cho gấu bông uống, tương tượng cái chén là cái mũ
- phát âm ít nhất là bốn âm phụ âm khác nhau - p, b, m, n, d, g, v, h
- thích thú khi được đọc cho nghe và xem những cuốn sách đơn giản cùng với quý vị
- chỉ vào những bức hình bằng một ngón tay

Đến 24 tháng tuổi

- làm theo những hướng dẫn hai bước - “Đi tìm gấu bông của con và mang khoe với Bà”
- sử dụng 100 đến 150 từ
- sử dụng ít nhất hai đại từ - “mẹ”, “con”, “của con”
- thường xuyên kết hợp hai đến bốn từ thành những cụm từ ngắn - “mũ của ba”, “xe tải xuống dốc”
- thích thú được chơi đùa với những đứa trẻ khác
- bắt đầu cho trẻ cùng trang lứa khác chơi chung đồ chơi và bắt chước hành động và lời nói của những đứa trẻ khác
- mọi người có thể hiểu từ 50 đến 60 phần trăm lời nói của bé
- cấu tạo từ và âm thanh thoả mái và dễ dàng
- giữ sách đúng chiều và lật các trang
- “đọc” cho thú nhồi bông hay các đồ chơi nghe
- dùng những chiếc bút chì màu vẽ nghịch ngoạc

Đến 30 tháng tuổi

- hiểu các khái niệm về kích cỡ (lớn/nhỏ) và số lượng (một ít, nhiều, nhiều hơn)
- sử dụng một số ngữ pháp như người lớn - “hai chiếc bánh quí”, “con chim đang bay”, “Con đã ngủ”
- sử dụng nhiều hơn 350 từ
- sử dụng các từ chỉ hành động - chạy, làm đồ, ngã
- bắt đầu nói chuyện theo lần lượt ngắn với những đứa trẻ khác, sử dụng cả đồ chơi và lời nói
- thể hiện sự quan tâm khi đứa trẻ khác bị đau hoặc buồn
- kết hợp một vài hành động khi chơi - cho búp bê ăn sau đó ru búp bê đi ngủ; đặt các hình khối lên tàu hoả sau đó lái tàu đi rồi bốc dỡ các hình khối xuống
- sử dụng các âm thanh ở đầu hầu hết các lời nói
- phát âm các từ có hai hoặc nhiều âm tiết hoặc nhịp - “con-ba-ba”, “máy-điện-toán”, “quả-táo”
- nhận biết những biểu tượng và biển hiệu quen thuộc - các vòng cung màu vàng của McDonalds, biển hiệu dừng lại
- nhớ và hiểu những câu chuyện quen thuộc

Luôn nhớ, các bé chập chững thích thú khi quý vị:

- Để các bé sờ và giữ các cuốn sách khi quý vị chỉ và gọi tên những bức hình.
- Sử dụng những lời nói thực sự thay vì những tiếng bi bô - nói “cho con” thay vì nói *ta ta* hay nói “cái chai” thay vì nói *baba*.
- Hãy bình tĩnh lắng nghe bé nói - các bé muốn quý vị nghe thấy tất cả âm thanh, lời nói và ý kiến mới của chúng.
- Hãy hướng dẫn bé những từ đơn giản để bé thực hiện - “Hãy đi tìm đôi giày đỏ của con đi”.
- Sử dụng nhiều từ khác nhau khi quý vị nói chuyện với trẻ - những từ trái nghĩa nhau như lên/xuống, trong/ngoài; những từ hành động như “đang chạy”, “đang nhấp nháy”, và những từ mô tả như “hạnh phúc”, “lớn”, “nhỏ”, “sạch”, “bẩn”.
- Khuyến khích các bé chơi đùa với những đứa trẻ khác - ở thư viện, các nhóm bạn chơi, trong công viên.